

Justitiedepartementet
Dnr. Ju2025/01727

Stockholm 23 oktober 2025

Angående remissvar på utkast till lagrådsremiss om privatkopieringsersättning

Inledning

Fackförbundet Scen och Film (nedan ”**Scen & Film**”) är ett fackförbund med medlemmar som är yrkesverksamma upphovspersoner, utövande konstnärer samt teknisk och administrativ personal inom svensk scenkonst, film, radio, TV och bio. Därtill är Scen & Film ensam ägare av Upphovsrätt Scen & Film AB som förvaltar upphovsrätt samt inkasserar och betalar ut upphovsrättsliga ersättningar.

Scen & Film är en av Copyswedes 14 medlemsorganisationer och är medlem i KLYS. Insamling och fördelning av privatkopieringsersättning (”**PKE**”) till de medlemsgrupper som Scen & Film företräder hanteras i huvudsak av Copyswede. Upphovsrätt Scen & Film administrerar utbetalningen till enskilda individer.

Övergripande synpunkter

Scen & Film har getts möjlighet att yttra sig över utkastet till lagrådsremiss (”**Remissen**”). Förbundet hänvisar i huvudsak till Copyswedes och KLYS remissvar. Scen & Film vill dock särskilt framhålla behovet av att säkerställa att PKE kommer yrkesverksamma kulturskapare till del.

Ett modernt ersättningssystem måste både skydda kulturskaparnas rättigheter och följa med i dagens digitala verklighet. Det ska bygga på principen att privatpersoner ska ha möjlighet att kopiera för eget bruk utan att undergräva rättighetshavarnas möjlighet att få skälig ersättning för denna användning.

I takt med den snabba tekniska utvecklingen och förekomsten av exempelvis streamingtjänster, har möjligheterna till privatkopiering blivit både enklare och mer omfattande samtidigt som ersättningssystemet inte har följt med i utvecklingen. I denna verklighet utgör därmed PKE en central funktion då den fyller gapet mellan laglig privatkopiering och förlorad inkomst.

Ett starkt och välfungerande PKE-system är inte bara viktigt för yrkesverksamma kulturskapare utan också livsavgörande för kulturlivets existens. När yrkesverksamma kulturskapare får skälig ersättning för sitt arbete främjas förutsättningarna för mångfald, konstnärlig frihet och ett rikt kulturutbud som kommer hela samhället till del. Utan ett välfungerande PKE-system riskerar vi ett kulturliv där endast de med starka ekonomiska resurser kan delta, något som i längden urholkar kulturlivet.

Scen & Films synpunkter

Scen & Film tillstyrker förslaget om att kravet på att verk behöver ha sänts ut i radio eller TV eller getts ut på en anordning på vilka de kan återges för att kunna vara ersättningsgrundande stryks. Yrkesverksamma kulturskapare tenderar numera, i allt större utsträckning, sprida sina verk på diverse digitala plattformar på vilka de kan privatkopieras.

PKE-systemet behöver därför ses över och anpassas till dagens digitala miljö, där åtkomsten till upphovsrättsligt skyddade verk ständigt förändras. En översyn av PKE-systemet bör därför sträva efter att säkerställa att ersättningssystemet, på ett rättvist och långsiktigt hållbart sätt, faktiskt återspeglar det privatkopieringsbeteende som råder idag. Vi vill betona att detta är av stor vikt för att säkerställa likabehandling mellan olika yrkesverksamma kulturskapare samt garantera att ersättningssystemet förblir teknikneutralt.

I dag finns det en uppsjö av amatörskapare som skapar innehåll i förvärvssyfte, men som inte uppfyller kraven för upphovsrättsligt skydd. Scen & Film vill särskilt betona vikten att dessa amatörskapare inte inkluderas i rätten till PKE då de inte är yrkesverksamma kulturskapare. En ordning, i vilka amatörskapare inkluderas, skulle leda till en ineffektiv och oöverskådlig fördelning av PKE och i förlängningen även undergräva upphovsrättens legitimitet. De ska således inte ta del av det ersättnings-system som avser stödja yrkesverksamma kulturskapare.

Avseende frågan om offlinekopiering m.m. hänvisar Scen & Film till Copyswedes och Klys remissvar både till Remissen samt till SOU 2022:20.

Simon Norrthon
Förbundsordförande

Miski Ibrahim
Jurist